

Toruń , dnia 11 marca 2013 r.

SPRAWOZDANIE

z kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi , przebywającymi w **Domu Pomocy Społecznej w Browinie** , znajdującym się w okręgu Sądu Okręgowego w Toruniu

Sędzia Sądu Rejonowego w Toruniu Marek Niemczyk , działając w oparciu o przepis art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111,poz. 535 z późniejszymi zmianami) , przeprowadził w okresie od 5 lutego do 8 marca 2013 r. kontrolę Domu Pomocy Społecznej w Browinie dla osób przewlekle somatycznie chorych .

Przedmiotem kontroli, w zakresie osób przyjętych do kontrolowanego DPS w okresie od 1.01.12 r. do 5.11.12 r. było, zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 1995 r. w sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej (Dz. U. Nr 23 , poz. 128) badanie przede wszystkim :

- prawidłowości dokumentacji medycznej stanowiącej podstawę przyjmowania i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi w DPS w Browinie,
- prawidłowości dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego oraz stosowania świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla pensjonariuszy DPS w Browinie,
- przestrzeganie praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS w Browinie, określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego oraz przepisach o zakładach opieki zdrowotnej , a także w przepisach o pomocy społecznej,
- warunków bytowych pensjonariuszy DPS w Browinie,
- działalność DPS w Browinie w zakresie współpracy z sądem i kuratorami sprawującymi nadzór nad osobami z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS w Browinie,
- współdziałanie DPS w Browinie z rodzinami i opiekunami pensjonariuszy ,
- prawidłowość i terminowość załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS w Browinie.

Natomiast przedmiotem kontroli , w zakresie osób przyjętych do kontrolowanego DPS w okresie od 6.11.12 r. do 31.12.12 r. było, zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października 2012 r. w sprawie sprawowania kontroli przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej oraz sposobu jej dokumentowania (Dz. U. 2012 . poz. 1147), które weszło w życie 6.11.2012 r., badanie przede wszystkim :

- prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do

- DPS i przebywania w niej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prawidłowości dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego oraz stosowania świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS,
  - badanie współdziałania placówki z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS,
  - prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS,

Sędzia wizytujący kontrolą objął sytuację medyczną i osobistą pensjonariuszy z zaburzeniami psychicznymi tj. tych, u których stwierdzono chorobę psychiczną lub upośledzenie umysłowe, przyjętych w DPS w Browinie w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

Opierając się na powyższych dokumentach zadaniem moim było ustalenie :

- czy uzasadnione było przyjęcie i pobyt w DPS osób z zaburzeniami psychicznymi,
- czy dokumentacja jest prowadzona w sposób prawidłowy w zakresie stosowania przymusu bezpośredniego, jego przedłużania, czasu trwania i czy fakt ten został odnotowany w dokumentacji oraz czy dokonano oceny zasadności jego zastosowania zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28.06.2012 r. w sprawie sposobu stosowania przymusu bezpośredniego i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania (Dz.U. 2012.poz.740),
- czy zostały spełnione wymogi formalne w przypadku stosowania świadczeń zdrowotnych wymagających odrębnej zgody pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego, określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24.04.2012 r. w sprawie wykazu świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, których udzielenie wymaga zgody (Dz.U. 2012,poz.494).

Zadaniem moim było też ustalenie czy właściwe organy wydawały decyzje kierujące do DPS zgodnie z art. 59 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 175,poz.1362 ze zmianami), § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.08.2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej Dz.U. 2012.Nr 964) i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011..Nr 231.poz.1375) oraz czy były realizowane obowiązki meldunkowe zgodnie z § 7 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 31.07.95 r. w sprawie szczegółowego sposobu działania w sprawach przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz wypisania z domu pomocy społecznej osoby chorej psychicznie i upośledzonej umysłowo (Dz.U.Nr 92,poz.460 ze zmianami).

Na podstawie przedłożonej mi dokumentacji stwierdziłem, że w DPS w Browinie jest prowadzony rejestr osób przebywających w placówce, akta osobowe i dokumentacja medyczna pensjonariuszy. Ustaliłem, że na dzień 31.12.2012 r. przebywało tam 125 osób. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. z DPS

ubyły 24 osób, a przyjęte zostały również 24 osoby, w tym 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Jedna z nich (chora psychicznie – remisja objawów chorobowych) przyjęta została w okresie przed 6.11.12 r., a druga (lekkie upośledzenie umysłowe) już po 6.11.12 r.. Podstawą przyjęcia tych osób do DPS był złożony w ośrodku pomocy społecznej właściwym dla miejsca jej zamieszkania wniosek i wydana na jego podstawie decyzja właściwego organu gminy o skierowaniu i umieszczeniu w DPS w Browinie. Wśród pensjonariuszy jest jedna osoba częściowo ubezwłasnowolniona i 12 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych.

W okresie objętym kontrolą w DPS w Browinie nie stosowano przymusu bezpośredniego. Pracownicy zostali w 2012 roku przeszkoleni w zakresie stosowania przymusu bezpośredniego. Stwierdziłem, że w placówce jest wydzielone pomieszczenie do stosowania izolacji jako środka przymusu.

W 2012 roku w DPS nie stosowano świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla pensjonariuszy.

Wszyscy pensjonariusze DPS w Browinie mają opracowane indywidualne plany wsparcia, które są dostosowywane do aktualnego stanu ich zdrowia zgodnie z § 3 Rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Rehabilitacja lecznicza, w tym terapia zajęciowa prowadzona jest zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 listopada 1995 r. w sprawie zasad organizowania i zakresu rehabilitacji leczniczej w domach pomocy społecznej w oparciu o indywidualne i grupowe programy rehabilitacji. Jest ona prowadzona przez zatrudnionego na cały etat rehabilitanta pod kierownictwem i nadzorem, zatrudnionego w DPS lekarza, współpracującego z DPS psychiatry i przy współudziale zatrudnionego na część etatu psychologa. Terapię zajęciową prowadzi 3 terapeutów. W DPS zatrudnionych jest 11 pielęgniarek.

Warunki bytowe mieszkańców DPS w Browinie nie budziły zastrzeżeń. DPS spełnia standardy, o których mowa w art. 55 ust 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej i § 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji uznałem, że w DPS przestrzegane są prawa pensjonariuszy określone w przepisach ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o działalności leczniczej oraz ustawy o pomocy społecznej i przepisach wykonawczych do tych ustaw.

Dla pensjonariuszy Domu, w ramach rehabilitacji społecznej, organizowane są treningi umiejętności społecznych, zabawy i okolicznościowe uroczystości, w tym urodzinowe, z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka, Dnia Matki, Świąt Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy itp.. Mieszkańcy DPS biorą nadal udział w corocznych przeglądach twórczości osób niepełnosprawnych. W minionym roku odbyli dwudniową wycieczkę do Łeby i Poznania. W 2012 roku zorganizowano też zjazd rodzin pensjonariuszy.

Wizytując DPS i na podstawie akt wykonawczych spraw o ubezwłasnowolnienie Sądu Rejonowego w Toruniu pozytywnie oceniłem współpracę DPS w Browinie z Sądem Rejonowym w Toruniu, opiekunami i kuratorami ubezwłasnowolnionych pensjonariuszy oraz kuratorami sądowymi sprawującymi nadzór nad osobami z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w DPS.

Pensjonariusze z zaburzeniami psychicznymi przebywający w DPS w Browinie nie składali do Dyrektora DPS i Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu wniosków i skarg .

Po zakończeniu kontroli zapoznałem kierownika placówki z wynikami kontroli i uznałem, że nie zachodzi potrzeba zorganizowania narady pokontrolnej .

Wyniki kontroli nie powodują konieczności zawiadomiania o nich organów wskazanych w 6 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sprawowania kontroli przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej oraz sposobu jej dokumentowania .

O wynikach kontroli powiadomiony został Sąd Rejonowy w Toruniu – Sąd Opiekuńczy .

Sędzia Sąd Rejonowy w Toruniu
M. Szeleń
Marek Szeleń

